

[Stegger Nielsen.]

møder for behandlingen af alle retssager, civile som kriminelle, i Grønland. Både grønlandsk og dansk er retssprog. Endvidere er der en række bestemmelser om førelse af retsbøger og om retsformandens ledelse af møderne. Offentlighedsprincippet gennemføres, og der gives regler for forkyndelse, vidner, vidnepligt, fritagelsesgrunde for vidner og fremgangsmåden ved afhøring af vidner.

I kapitel 3 omhandles behandlingen af civile retssager, hvor myndighederne skal vejlede parterne under processen — en afvigelse fra de danske regler, men nødvendig, da man i Grønland ikke har mulighed for sagførerbistand.

Kapitel 4 drejer sig om skifte, værgemål og faderskabssager.

Kapitel 5 består af 45 paragraffer og indeholder bestemmelser om kriminelle sager. Her er det bl. a. foreslået, at der ved efterforskningen gives politiet adgang til ransagning, beslaglæggelse og anholdelse, og der gives nærmere regler for tiltale og domsforhandling. Tiltalte kan få beskikket en bisidder og får forøvrigt samme retsstilling som efter reglerne i danske straffesager; han kan således nægte at udtale sig.

Kapitel 6 omhandler ankebestemmelserne. Adgangen hertil bliver fri. Der er regler for genoptagelse af kriminelle domme. Endelig er der kapitel 7 med dens 15 paragraffer, som drejer sig om dommenes fuldbyrdelse.

Lovforslaget er grundigt forberedt og udarbejdet af særligt sagkyndige som nævnt i bemærkningerne. Der er forhandlet med landshøvding Lundsteen og landsdommer Kisbye Møller under udarbejdelsen. Lovforslaget har også været forelagt rigsdagens Grønlandsudvalg, og de grønlandske landsråd har haft det til behandling og gjort deres henstillinger, der for fleres vedkommende er fulgt i forslaget. Disse henstillinger fra landsrådene er optrykt som bilag til lovforslaget. Endelig er der forhandlet med retsplejeudvalget, hvis udtalelser ligeledes er optrykt som bilag.

Jeg skal tilsidst nævne, at 2 områder i Grønland er undtaget fra denne lovgivning, nemlig Østgrønland og Thule, idet man der endnu ikke har nået en sådan udvikling, at de foreslåede regler kan overføres dertil — det må vente noget endnu.

Det er vigtigt, at der nu skabes en moderne og ensartet retspleje i Grønland — så moderne, som det nu kan lade sig gøre. Det har længe været ønsket af befolkningen, og der skulle nu efter min mening — i betragtning af de rimelige hensyn, der ved udform-

ningen af det foreliggende lovforslag er taget til de specielle grønlandske forhold og til befolkningens indstilling og tankegang — kunne skabes en betryggende lovgivning for dette vigtige område.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Steincke i, at denne lovgivning, når vi er færdige med dette stykke arbejde her på rigsdagen, gerne skulle være forment således, at den er forståelig for dem, der skal bruge den. Men det foreliggende lovforslag er jo langt fra noget ultimatum; der kan forhandles om enkeltheder, og jeg ville hilse med megen glæde, om nogle af de sprogløse blomster, som det ærede medlem, der talte for socialdemokratiet (Steinke), for et øjeblik siden pegede på, kunne blive rettet under udvælsbehandlingen.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling — først i et udvalg — her i tinget.

Halfdan Hendriksen: Som nævnt af den højtærede statsminister i fremsættelsestalen — og som ligeledes nævnt af det ærede medlem hr. Stegger Nielsen — hviler det foreliggende lovforslag på det af Grønlandskommissionen i betænkningen af 28. februar forrige år udarbejdede forslag om en reorganisering af retsvæsenet i Grønland. Hele Grønlandskommissionen var enig i, at en nyordning på dette område var et nødvendigt led i den udbygning af det nye Grønland, der forekom alle ansvarlige bydende nødvendig. Det stod alle os rigsdanskere og grønlændere, der arbejdede med disse problemer i Grønlandskommissionen, klart, at det ikke var muligt at gennemføre de mange forskelligartede planer, hvis mål var at højne grønlændernes kulturelle og materielle niveau, uden samtidig — sideløbende hermed — at gennemføre sådanne ændringer i det bestående retssystem, at også dette bragtes til hvert fald så nogenlunde i overensstemmelse med mere moderne synspunkter end dem, der på dette område gælder i Grønland i dag.

Det har været kommissionens mål at søge på alle områder at finde frem til ordninger, der kunne bidrage til at føre det grønlandske folk fremad. I denne belysning må det foreliggende lovforslag ses.

Det nuværende grønlandske retssystem skelner — som også nævnt fra anden side — i virkeligheden skarpt mellem grønlændere og rigsdanskere, og det siger formentlig sig selv, at det er ganske uholdbart at opretholde 2 retssystemer, så at dansk retsregel skulle gælde for rigsdanskere, medens grønlændere var underlagt andre regler, der,